

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ¹⁾

PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на домаћем тржишту у априлу 2013. године у односу на март 2013. године у просјеку су ниже за 0,2%, у односу на април 2012. године више су за 1,0%, док су у односу на децембар 2012. године у просјеку ниже за 0,3%.

Посматрано по намјени потрошње, у априлу 2013. године у односу на март 2013. године, цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку су више за 0,6%, цијене капиталних производа у просјеку су ниже за 0,7% цијене интермедијарних производа као и цијене нетрајних производа за широку потрошњу ниже су за 0,2% док су цијене енергије у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), цијене подручја (Ц) прерађивачка индустрија у априлу 2013. године у односу на март 2013. године у просјеку су ниже за 0,3%, док су цијене подручја (Б) вађење руда и камена као и цијене подручја (Д) производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом паром и климатизација, у просјеку остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у априлу 2013. године у односу на март 2013. године остварен је раст цијена у: производњи одјеће 1,7%; вађењу осталих руда и камена 0,9%; преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала 0,7%; производњи намјештаја 0,6%; производњи производа од гуме и пластичних маса 0,4%; производњи папира и производа од папира као и производњи електричне опреме 0,2%; штампању и умножавању снимљених записа 0,1%.

Пад цијена у априлу 2013. године у односу на март 2013. године остварен је у: производњи осталих саобраћајних средстава 2,0%; производњи готових металних производа, осим машина и опреме 1,3%; производњи прехранбених производа 0,6%; вађењу угља и лигнита (мрког угља) као и поправци и инсталацији машина и опреме 0,4%; производњи осталих производа од неметалних минерала 0,3%; вађењу руда метала као и производњи хемикалија и хемијских производа 0,1%.

У преосталих дванаест области индустријске производње цијене су у априлу 2013. године у односу на март 2013. године, у просјеку остале на истом нивоу.

Producer Prices of industrial products on domestic market in April 2013, compared to March 2013, were on the average 0.2% lower, compared to April 2012, were on the average 1.0% higher and compared to December 2012, were on the average 0.3% lower.

By purpose of consumption in April 2013, compared to March 2013, prices of consumer durables were on the average 0.6% higher, prices of capital goods were on the average 0.7% lower, prices of intermediate goods same as prices of consumer non-durables 0.2% lower, while prices of energy were on the average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), prices of the section (C) Manufacturing in April 2013, compared to March 2013, were on the average 0.3% lower, prices of the section (B) Mining and quarrying same as prices of the section (E) Electricity, gas, steam and air conditioning supply were on the average at the same level.

By division of industrial production in April 2013, compared to March 2013, prices increased in the following divisions: Manufacture of wearing apparel 1.7%; Other mining and quarrying 0.9%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 0.7%; Manufacture of furniture 0.6%; Manufacture of rubber and plastic products 0.4%; Manufacture of paper and paper products same as Manufacture of electrical equipment 0.2%; Printing and reproduction of recorded media 0.1%.

Decrease in prices in April 2013, compared to March 2013, was recorded in the following divisions: Manufacture of other transport equipment 2.0%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 1.3%; Manufacture of food products 0.6%; Mining of coal and lignite (black coal) same as Repair and installation of machinery and equipment 0.4%; Manufacture of other non-metallic mineral products 0.3%; Mining of metal ores same as Manufacture of chemicals and chemical products 0.1%.

In the remaining twelve divisions of industrial production, prices in April 2013, compared to March 2013, were on the average at the same level.

¹⁾ Индекси цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту од јануара 2013. године се рачунају у складу са Номенклатуром индустријских производа НИП БиХ 2010 ("Службени гласник РС" бр. 23/11) и Класификацијом дјелатности БиХ 2010 ("Службени гласник РС" бр. 9/13). Наведене класификације су засноване на ревидираној статистичкој класификацији економских дјелатности NACE rev. 2. Индекси су прерачунати на нову базу годину 2011=100.

Since January 2013, producer price indices of industrial products at domestic market are calculated in accordance with the Nomenclature of Industrial Products NIP BiH 2010 ("Official Gazette of RS", No.23/11) and Classification of Activities of BH ("Official Gazette of RS", No. 9/13). These classifications are based on the revised statistical classification of economic activities NACE Rev.2. Indices are re-calculated to the new base year 2011=100.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, АПРИЛ 2013
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, APRIL 2013

Назив (по PRODCOM-у)	<u>IV 2013</u> III 2013	<u>IV 2013</u> IV 2012	<u>IV 2013</u> XII 2012	<u>I-IV 2013</u> I-IV 2012	<u>IV 2012</u> Ø 2012	<u>Ø 2012</u> Ø 2011	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	99,8	101,0	99,7	101,2	100,4	100,4	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	100,0	100,4	100,1	100,3	100,1	100,5	Energy
Интермедијарни производи	99,8	102,7	99,7	103,2	101,4	100,5	Intermediate goods
Капитални производи	99,3	99,2	99,4	99,7	99,4	99,5	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,6	99,7	99,7	99,5	99,7	98,8	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	99,8	100,3	99,3	100,2	99,8	100,5	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By sections and divisions
В Вађење руда и камена	100,0	101,1	100,7	100,8	100,4	102,8	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	99,6	103,2	99,0	101,3	99,0	103,8	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	99,9	100,6	102,6	101,7	102,1	103,4	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	100,9	99,1	99,4	98,5	99,4	100,4	08 Other mining and quarrying
С Прерађивачка индустрија	99,7	101,6	99,5	101,9	100,6	100,4	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	99,4	103,5	99,0	103,8	101,5	99,6	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	100,0	102,6	100,1	101,8	101,6	101,8	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	98,5	95,2	98,5	96,7	102,1	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,0	99,6	100,0	99,7	99,8	99,1	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	101,7	98,7	100,5	99,0	99,9	99,1	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	100,0	98,5	101,5	97,7	99,9	98,0	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,7	100,2	100,3	100,1	100,2	99,4	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	100,2	102,0	100,9	101,5	101,2	100,0	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа	100,1	99,9	100,2	100,0	100,0	101,3	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	100,0	107,1	105,2	109,2	105,9	109,4	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	99,9	96,3	96,8	99,4	96,6	106,6	20 Manufacture of chemicals and chemical products

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, АПРИЛ 2013 (наставак)
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, APRIL 2013 (continued)

Назив (по PRODCOM-у)	<u>IV 2013</u> III 2013	<u>IV 2013</u> IV 2012	<u>IV 2013</u> XII 2012	<u>I-IV 2013</u> I-IV 2012	<u>IV 2012</u> Ø 2012	<u>Ø 2012</u> Ø 2011	Name (by PRODCOM)
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	100,0	101,8	100,0	101,8	101,6	100,2	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,4	100,5	100,0	99,9	100,5	101,2	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	99,7	101,8	99,6	102,1	100,4	101,5	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	100,0	97,9	99,9	98,3	98,9	98,3	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	98,7	98,3	98,5	99,5	98,4	100,2	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	99,9	100,0	98,7	99,6	99,1	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	100,2	100,4	101,1	100,7	101,1	100,5	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме Д.Н.	100,0	99,8	99,5	99,7	99,6	100,0	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	98,0	98,6	96,7	99,6	97,2	102,7	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	100,6	99,5	99,6	99,3	99,5	98,8	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	100,0	100,0	100,3	99,9	100,1	100,1	32 Other manufacturing
33 Поправка и инсталација машина и опреме	99,6	100,1	100,1	100,4	100,1	99,9	33 Repair and installation of machinery and equipment
D Производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
35 Производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се: трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2013. години чини 361 производ. Сваког мјесеца прикупља се 1366 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 358 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

Класификација индустријских производа је заснована на Номенклатуром индустријских производа НИП БиХ 2010 ("Службени гласник Републике Српске", бр. 23/11 од 09.03.2011. године), која је заснована на PRODCOM листи 2010.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2010. године.

Шема пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (EPI) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекси разреда, области, подручја и укупан индекс, кориштењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2011.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, and excludes commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2013 consists of 361 products. Each month 1 366 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 358 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section.

Classification of industrial products is based on the Nomenclature of Industrial Products in BH 2010. ("Official Gazette of RS", No. 23/11 from 09.03.2011.) which is based on PRODCOM list 2010.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2010.

Scheme of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2011.

Саопштење припремила: Јасминка Милић
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор – Излази мјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – Е-mail: stat@rzs.rs.ba – **Приликом коришћења података обавезно навести извор**

Prepared by: Jasminka Milić
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Radmila Čičković, PhD, Director General – Monthly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – **These data can be used provided the source is acknowledged**